

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут Педагогічний
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація і керівництво закладами дошкільної освіти

Рівень вищої освіти: перший(бакалаврський)
Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27”серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Організація і керівництво закладами дошкільної освіти
Викладач	Недільський Степан Андрійович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	0672845995
Е-mail викладача	stepan.nedilskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації за розкладом
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення з управлінням ЗДО в системі дошкільної освіти України. До змісту даного курсу включені знання з різних областей наук: педагогіки, психології, політології, менеджменту. Майбутні вихователі ЗДО знайомляться з основами менеджменту освіти, сучасним станом і проблемами організації та керівництва закладами дошкільної освіти в Україні. В основі побудови навчальної дисципліни покладено проблемно-дослідницький підхід до організації пізнавальної діяльності студентів, формування та розвиток управлінських компетентностей.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Мета вивчення</u> навчальної дисципліни: забезпечити оволодіння студентами спеціальності «Дошкільна освіта» системою теоретичних знань та основними практичними вміннями і навичками організації та керівництва дошкільною освітою на рівні ЗДО .</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомити студентів із засадами державної політики в галузі освіти на основі вивчення сучасного стану і нормативно-правової бази, як основи у практичній діяльності усіх учасників освітнього процесу ЗДО, проаналізувати основні поняття нормативно-правової бази дошкільної освіти; – з'ясувати структуру та функції органів управління освітою України на різних рівнях; – усвідомити закономірності і принципи організації та керівництва освітнім процесом у ЗДО; – розкрити ключові поняття і визначення Закону України «Про дошкільну освіту», «Положення про заклад дошкільної освіти» щодо управління в ЗДО. <p>У процесі вивчення дисципліни студенти повинні :</p> <ul style="list-style-type: none"> – розвивати у себе здатність до управління діяльністю закладу дошкільної освіти; – оволодівати умінням планувати та аналізувати діяльність дошкільного закладу; – вчитися організовувати та проводити педагогічні ради, методичні заходи у ЗДО. – формувати комунікативні уміння, зокрема взаємодії з керівництвом закладу, колегами, батьками, громадськими організаціям. 	

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК.Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (за стандартом вищої освіти України):

- КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- КЗ-9. Здатність здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові компетентності) (за стандартом вищої освіти України):

- КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації
- КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.
- КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
- КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.
- КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

- ПРН-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
- ПРН-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.
- ПРН-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

Загальні компетентності (за професійним стандартом):

- ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (**громадянська компетентність**)
- ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (**соціальна компетентність**).

ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (**культурна компетентність**).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (**лідерська компетентність**).

ЗК.05 Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити (**підприємницька компетентність**).

Професійні компетентності (за професійним стандартом):

А Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу:

A1 Прогностична

A1.3 Здатність до документування професійної діяльності

Б. Участь у створенні, підтримці та розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища

B2 Проєктувальна

Б 2.1.Здатність організувати та проєктувати освітні осередки за принципами універсального дизайну та розумного пристосування.

В. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

В 2.2. Здатність залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності.

В2.3 Здатність до командної взаємодії.

Г. Професійний розвиток та самовдосконалення

G1.Здатність до навчання впродовж життя

G1.1 Здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності.

G1.2 Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту.

G2 Інформаційно-комунікаційна

G.2.1. Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі.

G.2.3. Здатність дотримуватись правил безпечної поведінки в цифровому середовищі.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12/6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18/8
самостійна робота	60/76

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	012 Дошкільна освіта	4	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни				
Тема	кількість год.			
	лекції	заняття	сам. роб	
Тема 1. Організація і керівництва закладами дошкільної освіти як навчальна дисципліна і як наука.	2		4	
Тема 2. Дошкільна освіта України як система та як об'єкт дослідження. Законодавче та нормативно-методичне забезпечення діяльності ЗДО України на сучасному етапі.		2	6	
Тема 3. Структура, повноваження органів управління освітою в Україні на всіх рівнях.	2		6	
Тема 4. Організація і керівництво методичною роботою в системі дошкільної освіти України.	2		6	
Тема 5. Організація і керівництво ЗДО. Організаційно-правові засади створення та управління ЗДО. Директор закладу дошкільної освіти. Наказ директора ЗДО як форма управління.	2	4	8	
Тема 6. Організація освітнього процесу в ЗДО.	2	2	6	
Тема 7. Педагогічна рада як колегіальний орган управління у ЗДО.		2	6	
Тема 8. Планування роботи ЗДО.		2	4	
Тема 9. Методична робота в закладах дошкільної освіти		2	6	
Тема 10. Контроль та облік роботи ЗДО.	2	2	4	
Тема 11. Робота з документами в ЗДО		2	4	
	ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf			
Вимоги до письмових робіт	Виконання письмових завдань, поданих до планів практичних занять, є обов'язковим складником підготовки до заняття і оцінюються додатково. Письмові роботи повинні виконуватися самостійно й перевірятись під час практичного заняття. Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі			

	тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua
Семінарські/практичні заняття	Практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань. Оцінка за такі заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх практичних занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. Оцінки за поточне тестування, відповіді на практичних заняттях, виконання контрольної роботи та завдань на самостійне опрацювання. Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю – 50 з 100 балів.
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. Форма здачі – комбінована.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи

Проводяться в системі дистанційного навчання університету <https://d-learn.pnu.edu.ua>. Оцінюються за 100-бальною шкалою.

Академічна доброчесність

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція)
- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Відвідування занять.

Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

(<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta->

[rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf](#)). Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>).

Неформальна освіта.

Згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliastefanyka.pdf зараховуються результати неформальної освіти в залежності від кількості годин та тем, які повинні відображати матеріал практичних занять. Обов'язковою умовою визнання результатів неформального навчання здобувача в рамках НД освітньої програми є відповідність цих результатів рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

8. Рекомендована література

1. Закон України Про освіту. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017.№ 38-39, ст.380.Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон України «Про дошкільну освіту». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2024. № 49. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>
3. Положення про дошкільний навчальний заклад. Затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р., N 305. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27 січня 2021 р. № 86). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2021-%D0%BF#Text>

4. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція. Наказ МОН № 33 від 12.01.2021 року. <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/79142>
5. Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530.Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2019-%D0%BF>
6. Примірне положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 року.№372. Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/60597/>
7. Планування роботи закладу дошкільної освіти на рік. Лист МОН № 1/9-344 від 07.07.21 року. <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/83018/>
8. Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні. Лист МОН № 1/3845-22 від 02.04.22 року.(Методичні рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану (для засновників закладів, науково-педагогічних працівників ІППО, директорів та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти). Додаток 1 до листа МОН від 02.04.2022 № 1/3845-22).

<https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86206/>

9. Про методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період. Лист МОН № 1/6894-22 від 22.06.22 року.
<http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86744/>
- 10.Щодо збереження мережі закладів дошкільної освіти та захисту прав їх працівників. Лист МОН № 1/6887-22 від 22.06.22 року.
<http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86745/>
- 11.Про оптимізацію виконання заходів з підготовки закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану. Лист МОН № 1/8462-22 від 26.07.22 року. (ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ щодо порядку підготовки закладу освіти до нового навчального року та опалювального сезону з питань цивільного захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 26.07.2022 № 1/8462-22) <https://osvita.ua/legislation/other/86956/>
- 12.Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році. Лист МОН № 1/8504-22 від 27.07.22 року.
<http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/86993>
- 13.Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році. Лист МОН № 1/12490-23 від 21.08.23 року.
<https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/89818/>
- 14.Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти. Лист МОН № 1/9-148 від 16.03.21 року.
<https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/81519/>
- 15.Щодо організації освітнього процесу в 2024/2025 навчальному році у закладах дошкільної освіти. Лист МОН № 1/15368-24 від 27.08.24 року.
https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/92911/#google_vignette

- 16.Аніщук А. М. Управлінська діяльність в системі дошкільної освіти: навчальний посібник для магістрів спеціальності 012 Дошкільна освіта. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 319 с.
- 17.Гавриш Н. Новий закон України «Про освіту». Дошкільне виховання. 2017. №11. С.2–6.
- 18.Дячковська Л. Наказ як управлінське рішення. Завуч. 2017. №21. С.4-8.
- 19.Методична робота в ДНЗ / Упоряд.: Л. А. Швайка. Х.: Вид. група «Основа», 2017. 304 с.
- 20.Романюк І. Аналіз, планування, контроль як функції управлінської діяльності керівника дошкільного навчального закладу. Тернопіль: Мандрівець, 2015. 280 с.
- 21.Степанова Т.М., Вдовиченко Р.П., Курчатова А.В. Організація і керівництво дошкільною освітою в Україні (частина1). Навчально-методичний посібник. Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2019. 228 с.

Додаткова література

1. Кравченко Ю.Г. Порадник керівника ДНЗ / Г.Ю. Кравченко, Н.Ф. Кугуєнко. Харків: Вид-во «Ранок», 2015. 192 с.
2. Кравченко Ю.Г. Контроль та аналіз діяльності дошкільного закладу. Керівникам

- і методистам / Г.Ю. Кравченко, Н.Ф. Кугуєнко . Х.; Вид-во «Ранок», 2016. 272с.
3. Ткаліч Т.І., Степанова Д.В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник. К.: Видавничий дім «Слово», 2016. 304 с.
4. Швайка Л.А. Інтерактивні методи організації педагогічних рад у ДНЗ. Х.: Вид. група «Основа», 2016. 192 с.

Викладач:

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти

Степан НЕДІЛЬСЬКИЙ